

Gion Nándor

Aranyat talált

VIII.

A Krebs család maradékát, a nőket majdnem nehezebb volt megtalálni Budapesten, mint Stefan Krebs SS-közlegényt egy szovjet fogolytáborban valahol Kirgiziában. Igaz, Stefit Püspöki Sándor őrnagy kutatta fel a szovjet titkosszolgálat révén, a Budapestre menekült asszonyok és lányok után viszont csak Tölgyesi Mihály érdeklődött, megítélésem szerint eléggé lagymatagon, csak akkor mozdult meg igazából, amikor megérkeztem hozzá vendégségbe, és ráförmedtem, hogy buzgolkodjon keresésükben. Ekkor tényleg érdeklődni kezdett, járta a várost, a kertészeti semmittevés és az esti kártyapartik között, végül Lékó Zoltán, az akkor éppen szabadságolt mesterlövész segítségével rábukkant Stefi családjára, Bözsi a két lánnyal, Elizával és Katicával valahol Pesterzsébeten egy pajtában vészelte át az utolsó háborús napokat és a béke első esztendejét, azután Százhalombattára költöztek. Tölgyesi Mihály itt találta meg őket.

Elutaztam Százhalombattára, Bözsiék vártak, és erre az alkalomra eljött hozzájuk Péter özvegye, Pazaver Júlia is. Először Katica ugrott a nyakamba, majd Elza, azután Bözsi meg Julis is belém kapaszkodtak, sirtak mind a négyen, hangosan visítva, ahogyan a nők szoktak, később mégis leültünk valamilyen rozoga támlás faszékekre a konyhaasztal köré, még ekkor is tapogatták a karjaimat, mint akik nem hiszik, hogy közöttük vagyok, letörölték könnyeiket és mesélni kezdtek, egymás szavába vágva mondták el, hogy milyen nélkülözéseket és szörnyűségeket éltek át, végigbeszélték az egész napot. Most is nélkülöztek, kicsi lakásban laktak, egy szűk szobából vagy bejáratból és egy kis lakószobából állt az egész lakás, hármuknak is kevés volt, öten pedig alig fértünk el benne, és Bözsi csak valamiféle híg levessel tudott kínálni bennünket ebédre. Julis azt mondta, hogy ők is ugyanilyen lakásban élnek egy régi bérházban.

Elővettem a zsebemből és az asztalra tettem Tölgyesi Mihály három havi fizetését, amit kártyán nyertem el tőle. Úgy néztek rám, mint egy megváltó angyalra, ismét a karjaimat tapogatták és még szaporábban beszéltek. Megkértem őket, hogy írjanak néhány sort Rézinek. Rövid időre elhallgattak, Bözsi előkerített egy újságlapot és egy tintaceruzát, nyalogatták a ceruza végét, üzeneteket írtak Rézinek. A teleírt újságpapírt összehajtogattam, zsebembe tettem, és akkor közöltem, hogy legjobb tudomásom szerint Stefi életben van és talán még az idén kiszabadul a hadifogságból. Erre ismét hangosan bögni kezdtek, és hangosan sirtak akkor is, amikor elbúcsúztam tőlük.

Este mentem vissza a fővárosba, két nap múlva pedig elutaztam Bácsalmásra, ahol bakancsaimat bocskorokra cseréltem, Margith Gábornak elmondtam, hogy megkopasztottam Tölgyesi Miskát, ő szélesen vigyorgott, és minden baj nélkül átvezetett az országhatáron, elkísért egészen a szabadkai vasútállomásig.

A vonaton talán negyedóraig zötykölődtem a tömegben, amikor előkerült Milutin és elvezetett a vasutasok kényelmesebb fülkéjébe.

– Vladan már nagyon várja magát – mondta majdnem szemrehányóan.

– Ennek igazán örülök – mondtam. – Eddig azt hittem, hogy csak a feleségemnek hiányzom. Vigasztaló, hogy a rendőrök is érdeklődnek utánam.

– Elég sokáig elmaradt – mondta még mindig szemrehányóan Milutin. – Budapest bizonyára szép város. Magának biztosan nagyon tetszik.

– Szomorú és sötét város. Nekem azonban tényleg tetszik. Tudja, ott mindenki magyarul beszél. Néha orosz beszédet is hallottam, ez nem tetszett, de alapjában véve jól éreztem magam.

– A jutnyesкаи és a neretvai csatában még Sztálint éltetve rohmoztunk a németekre – mondta elmélázva Milutin.

– Több helyen azt hallottam, hogy akkor inkább menekültek a németek elől.

– Kitértünk az ostromgyűrűből.

– Sztálin nevével?

– Igen.

– Változott a helyzet. Most már nyugodtan szidhatjuk az oroszokat. Vagy nem?

Milutin Karics egyre komorabb lett.

– Sztálint szidhatjuk... Az orosz embereket azonban szeretem. Az orosz nagy, nemes szívű nemzet.

– Talán még én is megkedvelném az orosz embereket – mondtam. – Amennyiben a földjükön maradnának nagy, nemes szívűekkel és civil öltözékben. De ha egyenruhát öltenek és idejönnek hozzánk, akkor nagyon rühellem őket.

A vita kezdett ostobán elfajulni, ennek részben én voltam az oka, tudtam, hogy a montenegróiak évszázadok óta imádják az oroszokat, nagyon megzavarta a fejüket az új politikai felállás, valójában szándékosan ingereltem Milutint, aki talán azon tételődött, hogy a torkomnak ugorjon-e, vagy megbékéljen velem.

Megbékélt. Tudtam, hogy ez fog történni, hiszen erre utasították. Keservesen elmosolyodott.

– Tulajdonképpen én is hiányoltam már magát – mondta rekedten. – Javasolnám, hogy ne politizáljunk.

– Miért hiányolt?

– A kártyázás miatt.

– Szeret veszíteni?

– Lehet, hogy ma én nyerek.

– Budapesten előkelő emberekkel kártyáztam. Alispánokkal.

– Mi az, hogy alispán? – kérdezte Milutin.

– Az alispánok hosszú időn át igen magasrangú köztisztviselők voltak mifelénk. Ha jönnek látták, akár botütésekre is ítélték a pimasz embereket.

– Ezt Crna Gorában sohasem teheték volna meg.

– A magyar alispánok nem is akartak Crna Gorába menni. Primitív tájéknak tartották. Egyáltalán, ki a fene akarna odamenni? Maga is eljött onnan.

Milutin ismét keservesen mosolygott, kártyacsomagot vett elő.

– Ne politizáljunk. Kártyázzunk.

Zsírpapírba csomagolt vadonatúj kártyapakli volt nála, osztott és váltakozva nyertünk, azután én osztottam, megjelöltem a lapokat, és akár az egész vonatot is elnyerhettem volna tőle, de még nagyon eszembem volt a százhalombattai látogatás, amikor asszonyok és lányok a karjaimat tapogatták és jóságos angyalnak vélték, kellemes érzés volt, megmaradtam jóságosnak, Milutintól csak aprópénzt nyertem el, ő szemmel láthatóan boldog volt, nem a pénz miatt, hanem mert azt hitte, hogy fejlődött a kártyajátékban.

Február huszonharmadikán alkonyattájt értem haza, Rézi a konyhában zakatolt a varrógéppel, felugrott és átölelt, amikor beléptem, azután hátrább lépett és várakozóan nézett rám. Átadtam neki az összehajtogatott újságlapot, amit Százhalombattáról hoztam.

– A Krebskék üzenetüket küldik.

Leült az asztalhoz, széthajtogatta az elnyűtt újságot, és értetlenkedve nézegette.

– Ez micsoda?

– Bözsínél csak ez a vacak újság volt. Erre írták az üzeneteket, tintaceruzával. Nyalogatták a ceruza hegyét, a nyelvük olyan kék lett, mintha vízbe fulladtak volna.

Töltöttem magamnak egy pohár pálinkát, én is az asztalhoz ültem. Rézi a tintaceruzával írt üzeneteket kezdte böngészni.

– Te vagy a Krebs család legkeményebb tagja – figyelmeztettem.

Tényleg keményen viselkedett, bizonyára elérékenyült, de nem mutatta, olvasás közben halkán kérdeztetett.

– Elza azt írja, hogy hamarosan férjhez megy. Tényleg férjhez megy?

– Igen. Szép lány lett. Egyszer éppen kombinéban volt, és véletlenül benyitott hozzájuk egy Menyházi István nevű jámbor fiú. Meglátta Elzát, és nyomban beleszeretett. Csakhamar megkérte a kezét. Azt mondják, jóra való gyerek.

Rézi tovább olvasgatta az üzeneteket.

– Katica iskolába jár?

– Jól tanul. Belőle is nagyon szép lány lesz. Szerintem hamarosan ő is elkel.

– Bözsi és Julis varrodában dolgozik? Sohasem tudtak varrni.

– Mégis varrodában dolgoznak. Kevés pénzért.

– Mi van Irénnel? Péter lányával? Ő nem üzent semmit.

– Nem volt velünk. Pártiskolába jár, Julis azt mesélte, hogy vadabb kommunista, mint az apja volt.

– Megbolondult az a lány? Ő is úgy jár majd, mint az apja.

– Vagy pedig jó élete lesz. Ahogyan elnéztem, az oroszok hosszú időre befészkeltek magukat Magyarországon.

– Pétert az oroszok ölték meg.

– Tévedésből. Még egyszer nem tévedhetnek ugyanannál a családnál.

– Sokat beszélgettél Bözsiékkel?

– Egy egész napon át hallgattam a sirámaikat. Mindent tudok róluk.

– Hogyan élnek?

– Nyomorúságosan. Egyetlen szobájuk van, annak egyik sarkában egy rozsdás sparihelt áll, az a konyha. Bözsi csak lebbencslevesrel tudott megvendégetni. De adtam neki pénzt. Elég sokat.

– Neked honnan volt pénzed?

– Tölgyesi Miskától nyertem. Kártyázni akart velem.

Rézi félretolta a telefirkált újságlapot, ismét várakozóan nézett rám a szemüvege mögül.

– Stefi?

Tudtam, hogy ez érdekli a legjobban, vártam a kérdését, kimérten és hanyagul válaszoltam.

– Életben van. Ázsiából már áthozták Európába. Még ebben az esztendőben visszatér a családjához.

– Ez biztos?

– Megbízható emberektől hallottam.

– Tölgyesi Miskától?

– Katonatisztektől. Tábornokoktól és politikusoktól. Stefi hazajön.

Ekkor megremegett a feleségem szája, de még tartotta magát. Felállt, sétálni kezdett a konyhában, sokáig nem szólt semmit, azután valamiért másról kezdett beszélni.

– Holnap lesz Jégtörő Mátyás napja. Ajándékot kellene vinnünk a Kis Kőművesnek.

– Hoztam két csontból faragott szipkát Budapestről. Simák és fehérek. A vejem örülni fog neki. Eddig csak meggyfa szipkákból szívta a cigarettáit.

Rézi most hirtelen elsírta magát. A hátamra borult, átölelte a nyakamat és hangosan zokogott.

– Ne bömbölj itt nekem – mondtam. – Olyan érzésem van, mintha Százhalombattán lennék. Ott is picsogtak körülöttem.

– Pétert jobban szerettem, mint Stefit – sírt Rézi a fejem fölött. – Ő volt az elesettebb, de most Stefit szeretem legjobban a családban. Tényleg hazajön?

– Ebben az évben a családjánál lesz.

– Úristen! Szeretném még egyszer megverni. Úgy mint gyerekkorában.

– Többször is megverheted.

Továbbra is sírt, szorongatta a nyakamat. Egyszer valaki, talán Lusztig Kornél, az öreg zsidó órás azt mondta, hogy a síró asszonyoknak munkát kell adni, akkor mindjárt felhagynak a nyafogással.

– Van itthon valamiféle papírunk? – kérdeztem.

– Csomagolópapírunk van.

– Csinálj egy levélborítékot.

Lusztig Kornél bölcs ember volt. Rézi abba hagyta a sírást.

– Most csináljak borítékot?

– Most. Rögtön.

– Minek?

– Iratokat is hoztam Budapestről. Ezeket egy lezárt borítékba akarom rakni. Holnap reggel, amikor Terusékhoz megyünk felköszönteni a Kis Kőművest, te majd betérsz Deszánkához, karattyolhatsz egy kicsit németül, a borítékot pedig átadod Sztójánnak.

Rézi megtörölte szemeit és a szemüvegét.

– Mekkora boríték kell?

Elővettem a papirokat, amiket Radovántól és Glázer Lajostól kaptam. Az asztalra tettem.

– Férjen bele.

– Miféle iratok ezek?

– Olyan iratok, amelyek miatt Stefit elhozzák Oroszországból – mondtam kissé ingerülten. – Hagyjál fel már ezzel az örökös kérdezősködéssel!

Rézi kicsit sértődötten kereste elő a barna csomagolópapírt, szemrevételezte az iratokat, szabóollójával kiszélelt egy nagy darab papírlapot, összehajtogatta, ráhelyezte az iratokat, azután egy kávéscsészébe lisztet szórt, vizet öntött rá, sűrű kovászt csinált, bekente vele a csomagolópapír széleit és leragasztotta. Formás kis csomagot készített.

Visszaült az asztalhoz, elég sokáig nézett maga elé és csöndesen azt mondta:

- Sok keserűséget okoztál nekem az életemben.
- Nem emlékszem rá.
- Sokszor megcsaltál és rengeteget hazudoztál nekem.
- Erre sem emlékszem.
- Sokszor el akartalak hagyni. Úgy kiabáltam, hogy a szomszédok is hallották.
- Sohasem gondoltad komolyan.
- Néha komolyan gondoltam. Aztán mégis maradtam. Mert szerettelek.
- Mindenki tudja erre mifelénk, meg távolabb is, hogy szeretetre méltó ember vagyok.
- Túl sok asszony tudta itt a faluban és a tanyákon. De még így is jó volt veled élni.
- Ezentúl is jó életünk lesz.
- Mindig szerettelek. Most pedig nagyon szeretlek.

Tetszett a beszéde, a hangja azonban nem.

– Csinálhatnál valami vacsorát – mondtam. – Még mielőtt ismét elbőgnéd magad.

Továbbra is mereven nézett maga elé.

– Neked ugye, nem lesz semmi bajod? Ezek az utazásaid, meg a különféle iratok...

– Nem lesz semmi bajom, az utazások meg az iratok miatt... De éhen halok, ha még sokáig kornyadozol itt az asztalnál.

Végre felemelte a fejét és normális beszédre váltott.

– Katona Andrásék disznót vágtak szombaton. Hoztak kóstolót. Csinálhatok disznótoros vacsorát.

– Fogjál hozzá. Az lesz az igazi téli eledel. Nem a lebbencsleves.

Megvacsoráztunk és másnap felköszöntöttük a Kis Kőművest, örült a csontból faragott szipkákknak, lányom jó ebédet csinált, valamennyien jól éreztük magunkat, a vejem aggodalmaskodott ugyan egy kicsit, mert az előző napokban rászóltak, hogy jó néven vennék, ha belépne a Jugoszláv Kommunista Pártba, de ő elhárította az ajánlatot, mondván, hogy tájékozatlan a politikában, nem érett még a párttagságra, ezt a kifogást kedvetlenül vették tudomásul, a Kis Kőműves riadozott, hogy esetleg bajba kerülhet önértékes magatartása miatt. A háború vége óta, amikor a szerb partizánok bevették a Községházára és majdnem két darabra fűrészelték, betegesen félt az új hatalomtól. Megnyugtattam, hogy büntetlenül megmaradhat párton kívüli építőmesternek, ügyeljen a falakra, és a téglák egyenes összerakása közben a csontból faragott szipkából szívja a cigarettákat, mert ez méltóságot ad neki. Vagyis szépen ünnepeztünk.

És Jégtörő Mátyás napja a szokásoknak megfelelően meghozta a gyors olvadást, a hó és a jég vékonyodott, majd eltűnt, a parasztok kimentek a határba, azután szikkadáskor elkezdték a tavaszi szántást, és már én is mindennap kijártam Devecserbe. Aztán kijött a földekre Vladan Drenovakovics is lóháton, kutyával a nyomában. A parasztok megsüvegezték, ő persze nem szólt hozzájuk, én is ráköszöntem, lelassította mellettem a lovát és rosszkedvűen azt mondta:

– Maga túl gyorsan tanul. Egyszer még veszélyes lehet. Ez nekem nagyon rosszul jönne.

– Mi a jóistenről beszél? – kérdeztem, és a vasbottal a kutya felé suhintottam.

A farkaskutya elszaladt a közelünkből, Vladan Drenovakovics pedig rosszkedvű maradt.

– Tudja maga nagyon jól, hogy miről beszélek.

– Egyáltalán nem tudom.

– Fehér Jóska majd megmagyarázza.

– Ez megnyugtát. Alkalomadtán majd meglátogatom Újvidéken. Tetszik az irodája és az italkészlete.

– Belgrádban fogja meglátogatni – mondta Vladan Drenovakovics.

Kicsit meglepődtem.

– Számítottam rá, hogy egyszer eljut a csodálatos Balkán szívébe – mondtam. – Ő maga is utalt erre. De nem gondoltam, hogy ilyen gyorsan araszol lefelé. Vagy ez maguknál felkapaszkodást jelent?

– Felkapaszkodást jelent. Belgrádba csak a legjobbakat hívják.

– Engem ne hívnak – mondtam. – Nem tartozom a legjobbak közé.

– Járt már Belgrádban?

– Nem. Sohasem kíváncoztam oda.

– Pedig szép város. Sokkal szebb, mint Budapest.

– Nem hiszem. Valakitől azt hallottam, hogy tegnapelőtt még gyanús kinézetű kupeczek disznókat terelgettek a belgrádi utcákon. Egy ilyen város nem lehet igazán szép.

Azt hiszem, eltúloztam a pimaszkodást, Vladan Drenovakovics nagyon barátságos lett.

– Fehér Jóska március huszonehétikén délután négykor várja az irodájában. Ez parancs.

– Maga őrmester a rendőrségnél? – kérdeztem szelíden.

– Ezt miért kérdezi?

– A hanghordozása miatt. Nem kedvelem az efféle őrmesteri modort.

– Rangban jóval fölülte vagyok az őrmestereknek. Az eszközeiket azonban ismerem és alkalmazni is tudom, ha szükségét látom.

– Elkezdődtek a tavaszi munkálatok. Vigyáznom kell a devecseri földekre.

– A jeles napon majd én vigyázok rájuk.

– Hogyan találom meg Fehér Jóska a disznókupeczek között?

– Milutin elirányítja.

– Ráuntam már a kártyázásra – mondtam. – De ami pénzt elnyerek Milutintól, azt nem tartom a fizetségemnek.

Vladan Drenovakovicsnak kivörösödött az arca, már nemcsak rosszkedvű, hanem dühös is volt.

– Mondtam már magának, hogy nem tűröm ügynökeim egyéniességét?

– Mondta. De én akkor sem ijedtem meg.

– Egyszer még nagyon megijedhet.

Az almásderes kanca farára csapott, elügetett mellőlem. Nem éreztem túlságosan jól magamat. Valójában, üresben pimaszkodtam

és üresben blöfföltem. Bután és ingerülten hetykélkedtem, miközben nem tudtam, hogy van-e mögöttem valami támaszték. De hát a balkáni modor kihozott a sodromból. A biztonság kedvéért még azon a napon levelet írtam Gion Károlynak Szabadkára, hosszan felsoroltam a szenttamási történeket, közös ismerőseink gondjairól és bajairól is beszámoltam, mellékesen megemlítettem, hogy március huszonhetedikén Belgrádba utazom.

Eljött a jeles nap, és ezúttal nem jótékonykodtam a vonaton. Galádul kifosztottam Milutin Karicsot. Fizetett, nem a saját pénzét adta, de még így is morózus lett, mert sokallta a veszteséget. Én viszont megnyugodtam, mert Majoros Péter háromszor is elment a fülkém előtt, nem hiába írtam át hosszú levelet Gion Károlynak.

Milutin morózusan elvezetett Fehér Jóska közelébe. Az állomástól egy meredek keskeny utcán mentünk fölfelé, véletlenül éppen Balkáni utca a neve, onnan befordultunk egy még szűkebb zsákutcába, ahol egy háromemeletes szürke épület előtt álltunk meg, itt Milutin magamra hagyott. Ráérősen nézelődtem. Az utcasarkon Majoros Péter bámészkodott egy kirakat előtt.

A szürke épületben kétszer kiforgattam a zsebeimet, egyenruhás emberek megtapogattak, és csak ezután vezettek el Fehér Jóskához. Ő egy márványlapos asztalnál ült egy koszlott fotelben, a mutatós asztalt eredendően nyilván nem íróasztalnak szánták, valamely tehetős polgár nappalijából hozhatták ide, a többi bútort is esetleges volt, egy ormótlan szekrény és három hajlított hátú kényelmetlen látszó faszék. A falak dohányfüstösök és szomorúak voltak. Csalódottan nézelődtem.

– Az újidéki irodája sokkal jobban tetszett – mondtam. – Itt színtelen és szürke a világ. Ez jelentené a felemelkedést?

Fehér Jóska is ráérősen megszemlélte irodájának falait és a bútordarabokat.

– A szürkességben erő rejtőzik – mondta. – Ezen az asztalon, meg a ronda szekrényben. Húzzon ide egy széket és üljön le. A paraszti gúnyját akassza a fogasra.

Fogasra akasztottam a bekecsemet, az egyik széket a márványlapos asztalhoz húztam, leültem.

– Tavasszal nem szeretek utazgatni – mondtam. – Egy rendes mezőőrnek ilyenkor a földekre kell vigyáznia. Ezért fizetik.

– Mi is megfizetjük – mondta Fehér Jóska, és meglepően észleltem, hogy ő is szinte ellenségesen beszél hozzám. Így hát én is úgy tettem, mintha neheztelnék valamiért.

– Magától még nem kaptam egy huncut vasat sem – mondtam.

– Vladan megfizeti.

– Nem fizet eleget. Ezek a hegyilakók ott spórolnak, ahol nem kellene.

Fehér Jóska végre elmosolyodott, kezdett úgy viselkedni, mint korábbi találkozásainkkor. Kihúzta az asztalfiókot, pénzt vett elő, az asztalra tette.

– Tessék. Én bőkezű ember vagyok. Mi magyarok tartsunk össze.

Elvettem a pénzt és magam is nyájasabb hangra váltottam.

– Ezt a szöveget már hallottam valakitől. Egészen rendes emberektől.

– Budapesten?

– Lehet.

– Jól érezte ott magát?

– Túrhetően. Szép város.

– És Belgrád?

– Ronda. Meredek utcák... Majdnem kiszakadt a tüdőm, amíg ehhez a piszkos házhoz értem. Az ilyen hullámos tájék nem tisztességes alföldi magyaroknak való. Magának sem kellett volna ide jönnie. Térjen vissza a síkságra.

– Szép város lesz ez a disznópiac – mosolygott Fehér Jóska. – És sok hatalom van ezekben a piszkos házakban. A házakat egyébként majd tisztára mosatjuk.

– Miért hívott ide a tavaszi szántások idején?

Iratokat lapozgatott az asztalán, rájuk ismertem, ezeket a papírokat én hoztam Budapestről.

– Radován küldeménye semmit sem ér – mondta. – Nagy rakás szar az egész.

– Akárcsak Radován.

– Magáról elítélően szól az utólagos jelentésében. Azt állítja, hogy összehoronzódott a magyar titkosszolgálattal. Szerinte ez veszélyezteti a küldetésünket, sőt egész szervezetünket.

– Maga hisz annak a szarzásnak?

– Elvtársaim közül néhányan hisznek neki.

– Hegyilakók?

– Többnyire.

– Bizonyára sokszor hivatkoznak érzékeny szláv lelkületükre. Ennek jegyében húzták karóba a bácskai magyar parasztokat a félreeső tanyákon. Sztálint persze elítélik, mert ha nem ezt tennék, akkor valahol egy szigeten cipelnék a sziklákat, az orosz emberek szlávok lelkületét viszont nagyon lebecsülik. Bennünket pedig utálnak.

Fehér Jóska szeméhez emelt egy papírt, amit nem én hoztam Budapestről.

– Radován azt javasolja, hogy magát lövjük ki a csapatból. Ő vállalná a feladatot. Van hozzá megfelelő fegyvere.

– Tényleg ezt javasolja?

– Tényleg.

Kissé aggódva elgondolkodtam a hallottakon.

– Ha jól emlékszem, Radován szmederevói származású.

– Jól emlékszik.

– Szmederevó a Duna déli oldalán van. Visszaküldöm őt szülővárosába, mielőtt hetykélkedni kezdene. Vagyis leúsztatom a Dunán.

– Képes lenne rá? Gondolom... megvan hozzá a megfelelő segítség?

– Megvannak a megfelelő fegyvereim. Segítség nem kell.

– A tények hathatós segítségre utálnak – töprengett Fehér Jóska a márványlap felett. – Radován küldeménye semmit sem ér, de amit maga hozzácsatolt, az... életveszélyesen fontos. És életveszélyesen titkos.

Ezt éreztem már hetek óta. Vladan Drenovakovics beszédéből, Milutin viselkedéséből is azt szimatoltam ki, hogy valamiért hirtelen fontos ember lettem. Önérzeteskedhettem tehát.

– Megdolgozom a fizetségemért. Feltételezem, hogy életveszélyesen titkos adatokat várnak tőlem. Meghoztam. Mi a baj?

– Ezeket az adatokat csak magas beosztású emberektől kaphatta, vagy pedig...

– Loptam.

– Kitől?

– Szabó Sándor Ivántól.

– A név ismerős – mondta Fehér Jóska. – Találkoztam vele?
– Sohasem láttam. De aki a tisztességes magyar nevéhez kívánt ragaszt, számomra mindjárt gyanússá válik. Hajlamos vagyok feltételezni róla, hogy egy nagy rakás szemét. Amivel azt akarom mondani, hogy neki semmi sem drága. Az oroszok tehát megbíznak benne. Fontos iratokat is adhatnak neki. Szóval, felfigyeltem rá.
– Csupán a neve miatt?
– Szép házban lakik, szép helyen. Besurrantam hozzá.
– Maga ehhez is ért?
– Egy falusi mezőőr kikupálódik a cselekedésekben. Ki tudom nyitni a zárat. És elhoztam az iratokat.
– El is olvasta?
– Számok és cirill betűs írások. Nekem semmit sem mondanak.
Fehér Jóska aggodalmas arcot vágott.
– Remélem, ezt mások is elhiszik. A maga érdekében remélem.
– Kik azok a mások?
– A szakértőink. Akik értenek a számokhoz, és el tudják olvasni a cirill betűket.
Eddigre már nagyon elegendő lett ebből a kellemetlen beszélgetésből.
– Én nem akartam hozzádörgölni semmilyen mocskos bandához – mondtam. – Ha bajuk van velem, mondják meg. A vasbotommal nagyon jól megvagyok Szenttamáson. A devecseri határban. Budapest sötét, nem tetszik igazán, Belgrád egyáltalán nem tetszik, kapaszkodósak az utcák. Békességben szeretnék élni a dűlőutakon.
– Csillapodjék már – integetett Fehér Jóska a márványlap felett. – Elvtársaink néha indokolatlanul gyanakvóak. Meg aztán, általában nem szeretnek bennünket, magyarokat.
– Én sem szeretem őket.
– Vágjunk jó képet a rossz világ felé – javasolta Fehér Jóska. – Sohasem fognak hinni nekünk, de ha azt hiszik, hogy nagyon megrémültünk, talán hagynak élni bennünket.
– Maga ezzel él ebben a szürke irodában?
– Néha mosolygok is. Amikor egyedül vagyok.
Nem éreztem jól magamat a kényelmetlen, hajlott hátú széken, forgolódtam és megkérdeztem:
– Nincs valami jófajta itala a fiókban? Vagy abban az otromba szekrényben?
– Elnézést – mondta röstellkedve Fehér Jóska, és kihúzott egy fiókot a márványlap alól. – Van itt egy kevés konyak. Ihatunk üvegből?
– Természetesen. Mi ketten mindig üvegből iszunk, közben akár mosolyoghatunk is.
Fehér Jóska elővette a konyakos üveget, átnyújtotta, előbb én ittam belőle, azután ő is.
– Tudna még szerezni efféle bizalmas iratokat? – kérdezte. – A sötét lelkű Budapesten.
– A lelke nem sötét. Csak az utcái.
– Mivel tudna szolgálni?
– Előfordulhat, hogy felfedezek még különféle lónokat, Vladimirokat, vagy megbízható Szergejeket. Magyar nevekhez ragasztva. Csakhogy itt van már a tavasz. Nekem a földekre kell vigyáznom. Tavasszal kezdem és ősszel végzem.
– Figyeljen a Szergejekre. Számításaink szerint igen elszaporodtak a budai villákban. A Szerjósák, a Misák és a Grisák. Magyar népünk sajnos hajlamos a szolgálalkúságra.
– Mi ketten azonban jellemesek vagyunk.
– Rúgjunk egy nagyot a Szerjósákon.
Ismét meghúztam a konyakos üveget és komolyra fordítottam a szót.
– Tavasszal, nyáron és ősszel a Devecserben maradok. Bocskoros mezőőr vagyok. Teszem a dolgomat. A látszat miatt is.
– Télen elutazhat Budapestre.
– Ott Radovánok is vannak. Csúnya jelentéseket írnak rólam.
Fehér Jóska megnézte az üveget, azután az iratokat rendezte az asztalon, majd pedig nagyon röviden azt mondta:
– Kilőheti.
Visszafogtam a lélegzetemet.
– Mit mondott?
– Kilőheti.
Próbáltam gyorsan gondolkozni és értelmesen beszélni.
– Utálom azt a sarjankót. Szívesen a Dunába lőném valamelyik hídról, leúsztatnám egészen Szmederevőig, de előfordulhat, hogy idehaza megrovóan néznének rám.
Fehér Jóska unottan babralt az iratokkal, és nagyon közönyösen kezdett beszélni.
– Nézze, én szépen kapaszkodom fölfelé. Ezt kicsit magának is köszönhetem. Jó állásom, szép lakásom és csúnya feleségem van. A csúnyaság bosszant. De hatalmat is hozhat, és a hatalmat meg lehet szeretni. Nekem olyan igazolványom van, amivel bármikor bemehetek az ország bármelyik fegyvergyárába.
– Miért menne oda?
– Eszem ágában sincs fegyvergyárakba menni – mondta Fehér Jóska. – De van egy ilyen igazolványom. És nagyon rosszul esne, ha elvinnék tőlem. Ilyen a hatalom. Az ember megszereti.
Tiszta beszéd volt, mégis elképedtem, elbizonytalanodtam, kicsit talán rájátszottam.
– Mi a fenét vár tőlem? – kérdeztem. – Egyáltalán, miféle emberekkel dolgozik? Akiket eddig megismertem, hát... elég hitványak. Ujaival dobolni kezdett a márványon, de nem hiszem, hogy ideges volt, bizonyára ő is megjátszotta magát.
– A balkáni nagymellűséget én sem szeretem. Ahol lehet, orra vágom ezt a csúrhét. Ehhez viszont a maga információi is kellenek. Így lesz igazolványom. Maga tehát maradjon életben. A Radovánok eltűnhetnek.
– Leúsztatom a vízen.
– Sok szerencsét hozzá. De rólam ne beszéljen senkinek. Mármint Budapesten. Tölgyesi Miskának sem. Értesüléseim szerint nyáron eljön Szenttamásra.
– Kinyírják?
– Ne beszéljen bolondságokat. Maga okos ember. Tölgyesi Miska nekünk sokat jelent. Hasznos. Persze amíg magával szoros kapcsolatot tart. Barátok vagyunk. Szeret kártyázni. Én természetesen jobb vagyok nála.
– Nyert már tőle pénzt?

– Igen.

– Ennek őszintén örülök.

Az asztalra könyököltem, és én is komolyra fordítottam a szót.

– Budapesten okos emberekkel is találkoztam. Nem szédülnek meg akármilyen korpás adatoktól.

– Küldök majd fontosabb adatokat is.

– Mikor?

– Értesüléseim szerint Tölgyesi Miska nyáron jön el hozzánk. Valamit majd elküldünk vele. Az oroszok elégedettek lesznek.

– Én viszont kételkedő mezőőr vagyok. Ott Szenttamáson. Tavasszal, nyáron és ősszel a földeket kell őriznem.

– Télen utazhat.

– És mit viszek?

– Magát többre becsüljük, mint Tölgyesi Miskát. Felpakoljuk néhány papírral. A továbbiakban pedig hazudjon, amit akar.

– Maga is hazudik most nekem?

Fehér Jóska úgy mosolygott rám, mint egy másfél éves gyerek, aki éppen beszélni tanul.

– Egy mezőőrnek én sohasem hazudnék.

Persze nem hittem neki.

– Facsarjon ki néhány államtitkot. Különben Radován átlövi a szegycsontomat.

– Előzze meg.

– Ezt csinálom.

Az volt az érzésem, hogy Fehér Jóska kicsit elunta már a beszélgetést. Hátradólt a székében és nemigen törődött velem. Úgy viselkedett, mintha engem elunt volna, és mintha másvalakit várna.

Ez a valaki meg is érkezett. Püffedt arccal és fekete bőrkabátban. Kopogás nélkül nyitott be az irodába, az ajtót igen energikusan csapta be maga mögött. Viselkedése valami miatt Vladan Drenovakovicsra emlékeztetett. Fehér Jóskához ment, összecsapta bokáját, hóna alatt egy irattartót szorongatott.

Fehér Jóska nyájasan szólt hozzá.

– Zvonimir, te már megint részeg vagy.

A bőrkabátos ember kihúzta magát, igyekezett férfiasan viselkedni.

– Betértem az „Avalába”, de ott csak Zoránnal találkoztam. Bűdös, mint a görény, és bűdös szilvapálinkát ivott.

– Te is bűdös szilvapálinkát ittál – mondta Fehér Jóska. – Érzem a leheleteden.

Zvonimir tovább férfiaszkodott.

– Betértem az „Avalába”. És akkor, mi van? Nem tűröm, hogy kis köpcös magyarok gorombáskodjanak velem.

– Ez a kis köpcös magyar esetleg szétrúgja a tökeidet – mondta Fehér Jóska. – Pakolj le az asztalra, most mindjárt.

Zvonimir az asztalra tette az irattartót, belső zsebéből egy borítékot húzott elő, átadta Fehér Jóskának. Azt hiszem, ezt a komédiát mindennap vagy minden héten eljátszották egymásnak.

Fehér Jóska unottan félretolta az irattartót, a borítékot felbontotta, és gorombán rászólt Zvonimirre.

– Tűnés!

Zvonimir engedelmesen kiment az irodából, én pedig megkérdeztem:

– Fontos levél?

– A többi papír szart sem ér. A levél a fontos.

– Az efféle leveleket ilyen Zvonimirekre bizzák?

– Néha betér az „Avalába”, de a leveleket mindig elhozza.

– Mi az, hogy Avala?

– Egy hegycsúcs. Itt a közelben. A szerbek nagyra vannak vele. Én nem becsülöm sokra. A közelünkben viszont van egy Avala nevű kocsma. Zvonimir rendszeresen betér oda. Néha én is.

– Tényleg bűdös pálinkát árusítanak.

– Ott árusítják a világ legbűdösebb szilvapálinkáját.

Felálltam, magamra húztam báránybőr bekecsemet.

– Hazamennék a feleségemhez.

Fehér Jóska majdnem teljesen érdektelenül kezdett viselkedni.

– Menjen nyugodtan. Kézcsókom a feleségének. Vagy inkább elvtársi üdvözetem. Közben vigyázzon magára... Elég nagy a hatalmam, de nem tudok mindenkit megvédeni.

– Utálom a Zvonimirokat és az Avala nevű kocsmákat. Magának sikeres karriert kívánok. Nekem viszont meggyőző államtitkok kellene. Amit elhisznek és megfizetnek odaát.

– Megkapja.

Kimentem az irodából és a csúnya szürke épületből, az utcasarkon Majoros Péter még mindig a kirakatot bámulta.

Mentem lefelé a meredek Balkáni utcán, ő mellém szegődött.

– Ihatnánk valamit ezen a mocskos belgrádi vasútállomáson? – kérdezte.

– Természetesen – mondtam. – Csakhogy gondjaim vannak egy fekete bőrkabátos emberrel. Zvonimirnak hívják az illetőt. Küldönc.

Menet közben hajlamos a kocsmázásra.

– Kifigyeltem – mondta Majoros Péter.

– A fontosabb papírokat kabátja felső zsebében hordja. Hozzáférhető?

– Ha megfizetnek érte.

– Tudok fizetni.

Majoros Péter egy ideig vakarózott a balkáni lejtőn, de nem túl sokáig.

– Hol találkozhatunk? – kérdezte.

– Szenttamáson mindenki tudja, hogy ki a Rostos Gallai István, és hogy merre őrzi a határt.

– Ott fogunk találkozni – mondta Majoros Péter. – A fekete kabátos Zvonimirt kizsebelem. Most pedig hívjon meg egy pofa italra. Átfáztam ácsorgás közben.

– Ma mindenki a vendégem – mondtam.

(Folytatjuk)